Det forplikter å leve i et liberalt demokrati

Taler
Masud Gharahkhani
Stortingspresident

Dato
2 oktober 2026

Sted
Stortinget

Omstendigheter
Åpning av det 171. storting

Deres Majestet,
Deres Kongelige Høyhet,
Ærede medrepresentanter,

I dag åpnes det 171. storting.

Det er en historisk dag.

I 1906 var det kong Haakon den syvende som åpnet sitt første storting.

I dag, 120 år senere, står en ny kong Haakon klar til å åpne sitt første storting som regent.

Vi ønsker Deres Majestet velkommen til demokratiets hjerte.

Det er bare få uker siden gatene utenfor var fulle.

Tusener av mennesker sto tett i tett langs hele Karl Johan.

Det mest påfallende var stillheten.

Den var et uttrykk for takknemlighet og respekt for en mangeårig konge vi skulle ta farvel med.

Men også et uttrykk for støtte til en familie i sorg – og til en konge i starten av sin gjerning.

I disse dagene ble vi minnet om hvem vi er som folk.

Vi så et fellesskap som strakte seg på tvers av generasjoner, bakgrunn og politiske skillelinjer.

Vi så et Norge vi kan være stolte av.

Samholdet vårt er bygget på tillit og på respekt for dem som er annerledes enn oss selv.

Derfor er samholdet også et ansvar.

Vi som er her i denne salen er valgt av folket og for folket.

Den tilliten folket har vist oss, må vi forvalte med respekt for hverandre og for våre forskjeller.

Det er spesielt viktig nå, i en verden der liberale demokratier er under angrep.

Hvor friheter som tidligere ble ansett som selvsagte, angripes.

Og tilliten til demokratiske institusjoner svekkes.

Demokratiet kan ikke bare forsvares med ord.

I høst har vi øvd på å samle Stortinget utenfor dette huset – dersom situasjonen skulle kreve det.

Sist Stortinget måtte flytte sin virksomhet var 9. april 1940.

Det setter dagens situasjon i perspektiv.

Friheten vår er ingen selvfølge.

Den ble bygget av generasjonene før oss.

Og forsvart av kvinner og menn som var villige til å bære store byrder på vegne av fellesskapet.

Også i vår tid finnes det mennesker som vil ofre liv og helse for idealene vi har bygget folkestyret på.

Derfor må vi investere i sikkerhet, beredskap og motstandskraft.

Vi kan være dypt uenige om mye her i denne salen.

Men når det gjelder å sikre Norge og sørge for at demokratiet kan fungere også når samfunnet settes på prøve, står vi sammen.

Det er alles ansvar å ta vare på demokratiet.

Men vi som står her i denne salen, har påtatt oss en særskilt rolle.

Siden 1814 har Norge blitt bygget av mennesker som ikke alltid var enige, men som likevel forsto verdien av å finne sammen når det virkelig gjaldt.

Samarbeid er ikke et tegn på svakhet.

Det er demokratiets styrke.

I sommer fikk vi også oppleve noe man ikke ser hver dag.

Det ble rodd både i stortingssalen og på Slottsplassen – og der var også vår daværende kronprins, nå vår konge, med på laget.

Det tror jeg fikk de fleste av oss til å trekke på smilebåndet.

Under fotball-VM heiet vi på det samme landslaget.

I politikken spiller vi riktignok på forskjellige lag. Men når det gjelder landet vårt Norge, er vi på samme lag alle sammen.

Hvordan vi opptrer i denne salen, setter standarden for samfunnsdebatten utenfor disse veggene.

I en tid hvor mange politikere opplever hets og trusler for sitt engasjement, må vi være tydelige:

Det krever innimellom mot å delta i demokratiet.

Men det skal aldri kreve frykt.

Norge trenger mennesker som er villige til å ta ansvar for fellesskapet.

Neste år forbereder vi oss på kommunevalg. Lokaldemokratiet er grunnmuren i folkestyret vårt.

Over hele landet stiller mennesker opp for sine lokalsamfunn fordi de ønsker å gjøre hverdagen bedre for andre.

De fortjener vår respekt.

Kjære representanter,

Vår demokratiske kultur er ikke perfekt.

Men den er verdifull.

Vi har bygget et samfunn hvor sterke meningsmotsetninger kan leve side om side, og harde debatter kan etterfølges av samarbeid til det beste for landet.

Det er en arv vi har fått.

Det er en arv vi må forvalte godt.

Og det er en arv vi skal overlevere styrket til dem som kommer etter oss.

Det forplikter å leve i et liberalt demokrati.

Med ord og handling må vi verne om verdiene det er bygget på:

Ytringsfrihet.

Pressefrihet.

Respekt for menneskeverdet.

Og respekt for dem vi er uenige med.

Vi lever igjen i en tid hvor det virkelig gjelder.

Stortinget er samlet til ansvarsfull gjerning.

Vi møtes i visshet om de store oppgavene som ligger foran oss – og det ansvar vi har påtatt oss.

Med disse ord reiser vi oss og utbringer sammen det gamle ønsket:

«Gud bevare Kongen og fedrelandet.»

Kilde
stortinget.no

Emneoversigt
Demokrati, Storting, Stortingstale, Åpningstale

URI
https://www.virksommeord.no/tale/det-forplikter-a-leve-i-et-liberalt-demokrati